

Kartverket

Sluttrapport – BP4 for «Overgang fra matrikkel- til vegadresser»

Formålet med Sluttrapporten har vært å evaluere prosjektets resultater i forhold til godkjente mål og planer fra BP2 (beslutningspunkt 2, godkjenning av prosjektplanen). Sluttrapporten er også en evaluering av det arbeid og de erfaringer Kartverket har gjort gjennom dette prosjektet, som er å anse som et rent påvirkningsprosjekt. Vi håper sluttrapporten kan være til nytte som erfaringsoverføring og læring også for andre lignende prosjekter. Derfor gjøres sluttrapporten offentlig gjennom evalueringsportalen.no.

Sluttrapporten er forsøkt laget kortfattet og konkret, med tanke på at den skal være et enkelt oppslagsverk for de som ønsker å ta del i våre erfaringer. Gjennom hele prosjektet er det benyttet et enkelt og folkelig språk, for å kommunisere prosjektets mål og hvorfor det er så viktig å ta i bruk vegadresser. Det samme er gjort i sluttrapporten.

Prosjektet avsluttes ved signering av Sluttrapporten, BP4 (beslutningspunkt 4, prosjektets avslutning). Det videre arbeidet med overgang fra matrikkel- til vegadresser overføres til linjeorganisasjonen i Matrikkel- og stedsnavnavdelingen i Kartverket.

Prosjekteier

26.06.15
Erik Perstuen/dato

Prosjektleder

26.06.15
Inger M. Kristiansen/dato

Innholdsfortegnelse

1. PROSJEKTOPPLYSNINGER	3
2. SAMMENDRAG	3
3. BAKGRUNN	3
4. EFFEKTMÅL	4
4.1 GODKJENTE EFFEKTMÅL	4
4.2 MÅLOPPNÅELSE EFFEKTMÅL	5
5. RESULTATMÅL	5
6. SAMMENDRAG AV RESULTATER	5
6.1 TID OG ARBEIDSOMFANG/KVALITET	5
6.2 KOSTNADER	6
7. ERFARING FRA PROSJEKTET OG PROSJEKTPROESSEN	7
8. FORSLAG TIL VIDERE ARBEID/FORBEDRINGER	11
9. PROSJEKTADMINISTRATIV LUKKING	11
10. ANDRE VIKTIGE OPPLYSNINGER	12
11. VEDLEGG	12
12. ENDRINGSHISTORIKK – SLUTTRAPPORT	12

1. Prosjektopplysninger

Ansvarlig divisjon:	Landdivisjonen
Prosjekteier:	Erik Perstuen
Prosjektleder:	Inger M. Kristiansen

2. Sammendrag

Kartverkets prosjekt «Overgang fra matrikkel- til vegadresser», med kortnavnet vegadresseprosjektet, har vært et krevende prosjekt både i tid og omfang. Prosjektet startet 1. januar 2011 og ble avsluttet 31. desember 2014. Det er kommunene som er adressemyndighet og fastsetter offisiell adresse, dette fremgår av matrikkelloven.

Målsettingen for prosjektet var opprinnelig å øke andelen vegadresser i Norge fra 68 % til 90 %. Allerede i 2012 ble dette målet justert ned til 86 %, mens det endelige resultatet ved utgangen av 2014 – ble 81,23 %. Resultatet innebærer at det er innført mer enn 350.000 flere vegadresser i løpet av prosjektets levetid.

Rammene for prosjektet har vært at det er den enkelte kommune som må gjennomføre innføringen av vegadresser i egen kommune, uten at det er forankret i pålegg gjennom lov og forskrift. Det har heller ikke vært tilgjengelig økonomiske midler for å stimulere til gjennomføringen av oppgavene i kommunene. Kartverkets virkemidler har derfor vært begrenset til markedsføring av samfunnsnytte, tilrettelegging og veiledning. Gjennom hele prosjektperioden har Kartverket brukt media i stor utstrekning for å kommunisere viktigheten og samfunnsnyttene av å ta i bruk vegadresser. Prosjektets mål og innhold er godt kjent i kommunene, hos myndigheter og i befolkningen generelt.

Fra Kartverkets side vil vi fremheve at selv om den endelige resultatet er betydelig lavere enn opprinnelige ambisjoner, så er oppnådd resultat totalt sett godt og har bidratt til økt forståelse for viktigheten av vegadresse. Kartverket har over mange år hatt et tett samarbeid med kommunene og visste før prosjektet ble igangsatt, at et arbeid av det omfang som overgang til-/innføring av vegadresse ville medføre, ville møte betydelige utfordringer. Vi opplevde at det tok lang tid å få en god bevegelse og fremdrift i arbeidet og at fremdriften i arbeidet har økt betydelig mot slutten av prosjektet.

I prosjektperioden har økningen i andel vegadresser ligget fra 2,5 til 3 % pr. år, mens vi ved fullføringen av sluttrapport i juni 2015, ser en økning på 4 % bare i første halvår. Dette viser at det nå arbeides veldig seriøst og aktivt med adressering rundt om i landet. Kartverket viderefører vår oppfølging og veiledning med samme styrke som innenfor prosjektperioden og vil fortsatt bruke media som et viktig virkemiddel.

3. Bakgrunn

Det skal bli enklere og finne frem til adresser i Norge, gjennom at kommunene benytter et ensartet offentlig adresssystem; vegadresser, ved registrering av eiendom og bygg i matrikkelen.

Formålet er nedfelt i matrikkelforskriftens § 49: "Adresser og skilt skal sørge for at alle på en lett og forståelig måte kan identifisere og finne fram til bygninger, atkomst til bygninger, boliger og andre objekter eller steder som det er viktig å finne fram til. Adressen skal også tjene som stedfestingsobjekt og nøkkel til aktuell informasjon i private og offentlige registre og arkiv. Føring av adresser i matrikkelen skal bidra til et felles adresssystem for hele landet."

I Statens kartverks strategidokument "Strategi 2010 – 2015" er det sagt at et av de prioriterte målene frem mot 2015 er å ha et ensartet adresssystem for hele landet. Dette målet er godt forankret i nasjonale politiske mål. De kan sammenstilles med følgende uttalelser:

"... Departementet føreset at bruk av matrikkelnummerforma etter kvart går ut, og at gateadresseforma blir innført som felles form for heile landet. ..." (Ot.prp. nr. 70 Om lov om eigedomsregistrering s. 185 høgreste spalte, i merknaden til § 21).

"... Departementet meiner det er viktig å få på plass eit eintydig adressesystem basert på gateadresseforma for alle adresseverdige eigedommar og bygg, og ein ønskjer ei intensivering av arbeidet med tildeling av offisielle adresser i form av gateadresser. ..."

og vidare at

"... Departementet føreset at matrikkelnummer etter kvart går ut og at gateadresseforma blir innført som felles adresseform for heile landet. Statens kartverk må som sentral matrikkelstyresmakt aktivt rettleie kommunane om prosedyrar og metodar for slik adressetildeling, og på ein positiv måte fungere som pådrivar i arbeidet. Det kan bli aktuelt med ein samla overgang på eit seinare tidspunkt. ..." (Innst. O. nr. 118 (2004-2005) frå energi- og miljøkomiteen om lov om eigedsregistrering).

I 2009 ble et pilotprosjekt med deltagelse fra 16 kommuner etablert. I juni 2010 ble avslutningsmøtet holdt. Pilotprosjektet har gitt som resultat en håndbok i adressering; Fra matrikkel- til vegadresser inneholder forslag til fremgangsmåter og gode eksempler. I tillegg har en gjennom pilotprosjektet fått erfaring fra ulike kommuners arbeid. Erfaringene fra pilotprosjektet danner grunnlaget for hovedprosjektet, som skal munne ut i et ensartet adressesystem for hele landet.

Adressearbeidet er forankret i 2 lover, matrikkellova og stadnamnlova. Det betyr ulike prosesser som delvis går parallelt. Erfaringen viser at adressearbeidet fra start til ferdigstilling vil ta fra to år og oppover. De fleste adresseringsprosjekt tar ofte lang tid fordi arbeidet ofte blir gjort etappevis, alt etter kapasitet og økonomi i kommunene. Det er derfor viktig at dette prosjektet blir en pådriver for alt adressearbeid i kommunene. Prosjektleder, gjennom kartkontorene, må bistå kommunene med organisering og struktur i de lokale prosjektene, samt veiledning i adressearbeidet.

Overordnet mål for adresseringsprosjektet: Et ensartet adressesystem i landet, bygd på vegadresser, innen 1. januar 2015.

4. Effektmål

4.1 Godkjente effektmål

- Prosjektet skal være en pådriver slik at kun vegadresser defineres som offisiell adresse i regelverket
- Responstiden for utrykningskjøretøy reduseres grunnet et godt og ensartet adressesystem
- Samfunnsøkonomiske besparelser som følge av et ensartet adressesystem skal gi raskere utrykning og mer presis levering av varer og tjenester
- Prosjektet skal bistå kommunene i adressearbeidet for å oppnå klar og entydig adressering
- Prosjektet skal være en pådriver for at offentlige etater som henter data fra matrikkelen, skal benytte vegadresse som offisiell adresse i all saksbehandling
- Prosjektet skal arbeide for at Posten og Skattedirektoratet/Folkeregisteret skal benytte offisiell adresse i form av vegadresse i sine registre
- Prosjektet skal arbeide for at offisiell adresse i form av vegadresse kan benyttes i alle navigasjonssystemer
- Prosjektet skal være en pådriver for at Kartverket og kommunene har gode rutiner for oppdatering av sine registre
- Prosjektet skal være en pådriver for at Statens kartverk jevnlig leverer oppdateringer til navigasjonssystemer
- Prosjektet skal være en pådriver for at leverandører og brukere av navigasjonssystemer/-løsninger oppdaterer sine registre umiddelbart etter at oppdatering er levert fra Statens kartverk
- Kvaliteten vil bli bedret i eksisterende karttjenester/-løsninger ved bruk av vegadresser

4.2 Måloppnåelse effektmål

Effekten av prosjektet vil være målbart først i en lengre tidshorisont, men noe er oppnådd ved prosjektets opphør.

- Prosjektet har bistått kommunene i adressearbeidet for å oppnå en klar og entydig adressering
- Prosjektet har vært en pådriver for at offentlige etater som henter data fra matrikkelen skal benytte vegadresse som offisiell adresse i all saksbehandling
- Prosjektet har arbeidet for at Posten og Skattedirektoratet/Folkeregisteret skal benytte offisiell adresse i form av vegadresse i sine registre. Andelen vegadresser har økt i offentlige registre
- Prosjektet har vært en pådriver for at Kartverket og kommunene har gode rutiner for oppdatering av sine registre. Prosjektet har medført forbedring i rutinene hos mange kommuner, gjennom god opplæring og oppfølging
- Prosjektet har vært en pådriver for at Kartverket jevnlig leverer oppdateringer til navigasjonssystemer. Datasettet Elveg er forbedret og leverer nå adressepunkt seks ganger årlig, mot fire tidligere
 - Ved prosjektets avslutning er adressedata frigjort gratis tilgjengelig for alle brukere

5. Resultatmål

Resultatmål er oppdatert 7. februar 2013, siste godkjente versjon av prosjektplan

Arbeidsomfang og tid:

Minst 86 % av adresseobjektene i Norge skal ha vegadresser innen 31.12.2014. Måling foretas av den totale andel adresser i kommunene i Fastlands-Norge, utenom Svalbard.

Delmål:

Dato:	%-andel vegadresser	Antall kommuner med kun matrikkeladresser
30.04.2013	75	73
31.08.2013	76	70
31.12.2013	77	65
30.04.2014	82	60
31.08.2014	84	50
01.10.2014	86	25

Perioden 01.10.til 31.12.2014 ble benyttet til avslutning av prosjektet.

Kostnader:

Kostnadsestimat er på 12 475 interne timer, pluss kr 900 000 i øvrige kostnader.

6. Sammendrag av resultater

6.1 Tid og arbeidsomfang/kvalitet

Hovedmilepæl:	Godkjent plan	Virkelig	Avvik på arbeidsomfang/kvalitet
Prosjektoppstart:	01.01.2011	03.01.2011	Nei
Prosjektmandat godkjent (BP1)	23.03.2011	23.03.2011	Nei
Prosjektplan godkjent (BP2):	18.05.2011	18.05.2011	Nei
Godkjenning av leveranser (BP3)	01.12.2014	Ref. vedtak i styringsgruppa, rapporter ferdigstilles innen utgangen av februar 2015. Overlevering tas inn i sluttrapport (BP4)	
Prosjektavslutning (BP4)	22.12.2014	Ref. vedtak i styringsgruppa, rapporter ferdigstilles innen utgangen av februar 2015.	Se kommentarer til avvik

Det totale arbeidsomfanget til prosjektet ble delt inn i følgende hovedaktiviteter:

Aktiviteter:	Utførende:	Ansvarlig:
Aktivitet 1: Kartlegge status i kommunene	Kommunene/Kartkontorene	Fylkeskartsjefene
Aktivitet 2: Etablere felles nasjonal strategi	Prosjektleder	Prosjekteier
Aktivitet 3: Rettlede kommunene i prosedyrer og metoder	Kartkontorene/Prosjektleder	Prosjektleder
Aktivitet 4: Motivere og følge opp kommunene	Kartkontor/fagmiljø/prosj.leder	Prosjektleder

Kommentarer til avvik

Tid: Ingen avvik utover vedtak om at den administrative ferdigstillelsen utsettes fra 22.12.2014 til at sluttrapport skal være ferdigstilt i løpet av februar 2015. (Sak 020/2014)

Arbeidsomfang: Prosjektets resultatmål var at minst 86 % av adresseobjektene i Norge skulle ha vegadresser innen 31.12.2014. Målinger skulle foretas av den totale andel adresser i kommunene i Fastlands-Norge, utenom Svalbard.

Varslet prognose mot slutten av prosjektet var 82 %. Grunnlaget for en nedjustert prognose skyldtes flere forhold. Underveis i prosjektet så en at en del kommuner ikke fulgte opp egne planer for fremdrift. Andre kommuner hadde vært for optimistiske i forhold til omfanget av prosjektet og lagt urealistiske planer for egen fremdrift. Enkelte kommuner hadde også måtte omarbeide egne fremdriftsplaner i forhold til andre arbeidsoppgaver, som måtte prioriteres – deriblant innføring av eiendomsskatt. I enkelte mindre kommuner har planer måtte endres og skyves ut i tid grunnet mangel på ressurser både i forhold til økonomi og mangel på ansatte. Enkelte kommuner har gitt uttrykk for at arbeidet ble nedprioritert, da andre og lovpålagte oppgaver måtte prioriteres. Sluttresultat pr. 31.12.2014 var 44 kommuner med kun matrikeladresser og andelen vegadresser på landsbasis utgjorde 81,23 %.

Kartverket har gjort flere tiltak for å møte utfordringene ved endringer i fremdriftsplaner og ressursmessige forhold. Det har vært avholdt møter i regi av kartkontorene rundt i landet. Møtetypene har vært tilpasset lokale forhold og variert fra rene informasjonsmøter til, fagmøter, work-shops, faglig eller teknisk bistand ved kommunebesøk enten hos kommunene eller ved at kommunene har kommet inn til fylkeskartkontorene. Fylkeskartkontorene og medarbeiderne der har strukket seg langt for at de enkelte kommunene skulle få hjelp og bistand tilpasset lokale forhold. I tillegg har både Kartverket sentralt og Fylkeskartkontorene vært en positiv pådriver for at kommuner som ikke hadde startet omadresseringsarbeidet skulle komme i gang i løpet av prosjektet.

Media har blitt brukt aktivt gjennom hele prosessen for å øke trykket på kommunene, samt informere landets innbyggere om viktigheten av å ta i bruk vegadresser. I tillegg er media brukt bevist for at kommunene skulle følge opp innbyggernes forventninger til at kommuner som ikke hadde vegadresser skulle starte omadresseringsarbeidet. Eksempler på medieoppslag følger vedlagt, vedlegg 4.

6.2 Kostnader

Type kostnad	Godkjent plan Ant. Timer/ukeverk/ Kroner	Virkelig:	Avvik:
Interne timer/ukesverk	12.475 timer/ 320 uv Kr.3.402.223	9.433,8 timer/253,5 uv Kr. 3.440.177	Timer: -3.041 / uv – 66,5 Kr. + 37.954,50
Konsulenttjenester	-		
Øvrige kostnader	Kr. 900.000	Kr. 363.437	Kr. - 536.563
Investeringer	-		
Totalt	12.475 timer/320 uv Kr. 4.302.223	9.433,8 timer/253,5 uv Kr. 3.803.614	Timer: -3.041 / uv – 66,5 Kr. -498.609,50

Kommentarer til avvik:

Avvik lønnskostnader skyldes at alle budsjettkostnader ble meldt inn i 2011, basert på den tids lønnsnivå. I tillegg har ledere på alle nivå i Kartverket deltatt i større grad enn planlagt ved prosjektets oppstart. Dette fordi

en har sett at det har vært hensiktsmessig at Fylkeskartsjefer og sentrale ledere, har bidratt som ambassadører for prosjektet. Mindreforbruk øvrige kostnader kr. 536.563 skyldes mindre/lavere overføringer/inntektsrammer til Kartverket og føringer om innsparinger. Derfor ble det fra prosjektets side vedtatt å redusere møte- og reisekostnader, spesielt fra sentralt hold. Prosjektleder benyttet i større grad telefon/Lync-møter med Fylkeskartkontorene, i stedet for besøk.

7. Erfaring fra prosjektet og prosjektprosessen

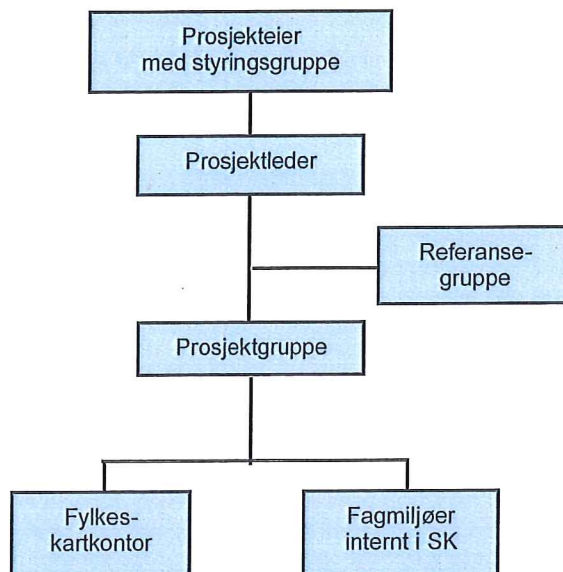
Prosjektets mandat

Prosjektets mandat har vært tilfredsstillende. Det tydeliggjorde og beskrev grunnlaget for prosjektet med klare og målbare resultatmål brutt ned til delmål som milepæler i prosjektperioden.

Prosjektorganisasjonens hensiktsmessighet

Prosjektorganisasjonens oppbygging har vært hensiktsmessig. Prosjektet har gjennom undergruppene til prosjektgruppen, hatt ett tett og godt samarbeid med Fylkeskartkontorene. Samhandlingen har fungert veldig bra. Det samme har kontakten og samarbeidet med andre fagmiljøer internt i Kartverket, gjort. Ved behov for å avstemme, avklare større spørsmål - har den mindre prosjektgruppen vært kalt inn til møter. Denne gruppen har vært sammensatt av representanter for Fylkeskartkontorene og fagmiljøene i Kartverket. Det har i liten grad vært behov for slike møter. Ved avstemming av brukerspørsmål eller behov for avklaringer av faglige spørsmål utenfor Kartverket, har aktuelt medlem av Referansegruppen blitt kontaktet. Samarbeidet og klimaet i styringsgruppen samt med prosjekteier har fungert veldig bra. Prosjektleder har gjennom hele prosjektet fått god hjelp og støtte fra disse.

En oversikt over prosjektets interne organisering, som også illustrerer forholdet til ekstern referansegruppe:

En liten utfordring, men som ikke har fått følger for prosjektets resultat, var den store utskiftingen i styringsgruppen første året. Dette skyldtes ingen dramatiske hendelser – men det faktum at både prosjekteier og alle styringsgruppens medlemmer byttet arbeidsgiver og eller stillinger, i løpet av en kort periode.

Styringsgruppa har hatt denne sammensetningen:

Medlem:	Divisjon/seksjon:	Ansvar/Periode:
John H. Naustdal	Kartverket Landdiv.	Prosjekteier/leder styringsgruppa, 2011
Heming Herdlevær	Kartverket Landdiv. Matrikkelayd.	Nestleder i styringsgruppa, 2011
Ann Kristin Roheim	Skattedirektoratet/Folkeregisteret	Medlem, 2011
Nils Karbø	Kartverket Landdiv.	Prosjekteier/leder styringsgruppa, 2012
Lars Elsrud	Kartverket Landdiv. Matrikkel- og stedsnavnavd.	Nestleder i styringsgruppa, 2012 - 2014
Frode Wold	Posten Norge	Medlem, 2012 - 2014
Erik Perstuen	Kartverket Landdiv.	Prosjekteier/leder styringsgruppa, 2013 - 2014

Prosjektorganisasjonen og dens medlemmene har vært preget av positive holdninger og stor arbeidskapasitet. Deltagerne har høy kompetanse på sine fagområder og har løst oppgaver underveis på en god og løsningsorientert måte.

Samarbeide med linjeorganisasjonen

Samarbeidet med linjeorganisasjonen har vært positivt. I tilfeller hvor det har vært behov for ressurser utover de som har vært allokert, har det blitt tildelt umiddelbart. Likeledes har det tverrfaglige samarbeidet med andre seksjoner og avdelinger i Kartverket fungert veldig godt. Spesielt må samarbeidet med kommunikasjonsavdelingen trekkes frem. Deres bidrag i forhold til media har vært uvurderlig. Dette har resultert i riksdekkende omtale ved mange anledninger, både i aviser, radio og TV. Dette i tillegg til massiv dekning i regionale og lokale media landet over. Kommunikasjonsavdelingen har bidratt til at prosjektet og manglende vegadresser har fått stort fokus og plass i folks bevissthet.

Samarbeide med kommunene

Kommunene er adressemyndighet og fastsetter offisiell adresse. Derigjennom er det kommunene som må utføre omadresseringen fra matrikkel- til vegadresser. Gjennom prosjektet har det ikke vært tilført nasjonale midler til kommunene for gjennomføringen av prosjektet, det er heller ikke klart og entydig nedfelt i lov at kun vegadresser kan benyttes som offisiell adresse. Derfor har dette prosjektet vært å anse som et rent kommunikasjonsprosjekt, der Kartverket har kommunisert viktigheten og samfunnsnyttene av et ensartet adressesystem i landet bygd på vegadresser.

Ved prosjektets start var det bykommunene som i stor grad hadde vegadresser. Dette fordi det der har vært tradisjon for å benytte vegadresser. Fylkene Oslo, Akershus og Vestfold hadde alle ved prosjektets oppstart over 90 % vegadresser. I resten av landet var det store forskjeller. Lavest andel var det i Sogn og Fjordane med 39,94 % vegadresser. Det er også i dette fylket vi har sett lavest fremdrift i prosjektperioden, med en fremdrift på kun 1,13 %-poeng.

Høyest fremdrift i andelen vegadresser har vi sett i Aust-Agder med en økning på 34,69 %-poeng, tett fulgt av Oppland og Hedmark med en fremdrift på henholdsvis 29,18 og 26,06 %-poeng. Når sluttrapporten skrives er det størst fremdrift i Troms, Nord og Sør-Trøndelag.

Det har gjennom Fylkeskartkontorene vært en tett dialog med kommunene. Kommuner som har hatt behov for bistand og kompetanseheving har fått direkte hjelp via Fylkeskartkontorene gjennom work-shop, møter og besøk. Det har også vært avholdt større møter der viktigheten og nytten av å ta i bruk vegadresser har vært kommunisert fra flere hold. Deltagere på slike møter har blant annet vært AMK eller andre nødetater, Posten Norge, Folkeregisteret og Statens Vegvesen i tillegg til Kartverket. Dette for å belyse samfunnsnyttene av å ta i bruk vegadresser.

I enkelte fylker har også Fylkesmannen vært dratt inn i samarbeidet med kommunene og enkelte steder har skjønnsmidler vært brukt, som et insitament til å komme i gang med prosjektet. En ser at dette har hatt en positiv virkning på fremdriften i disse fylkene i tillegg til den jobben som er gjort via Fylkeskartkontorene.

Landets kommuner har i stor grad fulgt opp prosjektets målsetting. Mange kommuner har foretatt omadressering til vegadresser. Ved avslutningen av prosjektet har 50 kommuner full dekning av vegadresser. 147 kommuner nærmer seg ferdigstillelse, med en andel på mellom 90 og 99,99 % vegadresser. Andre kommuner har i løpet av prosjektperioden startet arbeidet med omadressering, men erfaringsmessig tar det ca. 2 år fra start til ferdigstillelse. Kartverket forventer derfor å se virkningen av arbeidet som er startet opp i prosjektperioden utover i 2015 og 2016.

Samarbeide med andre

Posten Norge har vært en sentral samarbeidspartner gjennom prosjektperioden. De har i store deler av prosjektet vært representert i styringsgruppen for prosjektet, og deltatt aktivt med å kommunisere samfunnsnyttene av å ta i bruk vegadresser. De har også bidratt i forhold til å avdekke kommunenes status og fremdriftsplaner. Posten Norge har på sine nettsider en egen oversikt som viser fremdriften i vegadresseprosjektet pr. postnummer. De har også bidratt med tekst til bruk i kommunenes informasjonsbrev brukt ved tildeling av vegadresser. Posten Norge har også utviklet en egen løsning der en kan melde fra til privatpersoner og forretningsforbindelser at en har fått vegadresse.

Prosjektet har i enkelte tilfeller samarbeidet med ulike organisasjoner for å oppnå større fokus på prosjektet og utfordringene ved manglende vegadresser. Samarbeidet med Røde Kors har generert artikler i riksdekkende media før vinterferie og påske, der temaet har vært viktigheten av å ta i bruk vegadresser også i fjellet. Her har også bruk av Kartverket sin nødplakat vært en del av fokuset.

I 2012 ble det etablert et samarbeid med LHL, Landsforeningen for hjerte- og lungesyke. Gjennom deltagelse på alle deres regionårsmøter ble medlemmene gjort kjent med prosjektet slik at de kunne følge opp med tiltak lokalt rundt i hele landet. Dette resulterte i flere leserinnlegg i lokalaviser, innslag i NRKs distriktssendinger – samt gjennom oppsøkende virksomhet i kommunene.

I tillegg har vi hatt hjelp og bidrag fra andre organisasjoner som på eget initiativ har tatt opp utfordringene ved manglende vegadresser og fått god mediedekning på dette. Både Luftambulansen og 330-Skvadronen er eksempler på positiv og uoppfordret drahjelp.

Kvalitetssikring og endringshåndtering

Kvaliteten i omadresseringsarbeidet er i de aller fleste tilfellene bra. Vi har i enkelte tilfeller avdekket feil, og disse har blitt fulgt opp fra Fylkeskartkontorene. Dårligst kvalitet ser vi i forbindelse med navneprosessen. Mange kommuner unnlater å sende inn forslag til navnevedtak på nye navn til stedsnavnstjenesten, og navn registreres heller ikke i SSR (Sentralt stedsnavsregister). Det kan også se ut som om en del kommuner registrer ulike merknader i feltet for adressetilleggsnavn i matrikkelklienten. Dette kan tyde på manglende forståelse av begrepet. Dette følges opp gjennom Fylkeskartkontorene, i tillegg til at det er et tema i forbindelse med kartverkets tilsynsrunder i kommunene.

Risikostyring og risikoreduserende tiltak

Følgende analyse for risikofaktorer ble kartlagt i prosjektets første fase:

Eksterne risikofaktorer:	Trusler: De viktigste eksterne risikofaktorer (trusler) som er forventet å påvirke innfrielse av prosjektmål i negativ forstand, dvs. faktorer som kan påvirke leveranser, tid/fremdrift, kostnader (antall timer og øvrige kostnader) eller divisjonens/Statens kartverks omdømme. Listet opp etter viktighet/kritikalitet: • Manglende regelverk tilpasset overordnet mål • Ingen nasjonal finansiering • Manglende forankring i Miljøverndepartementet • Kommunenes prioritering av adressearbeidet Muligheter: De viktigste muligheter som kan påvirke innfrielse av prosjektmål i positiv forstand. Dvs. faktorer som kan påvirke leveranser, tid/fremdrift, kostnader eller divisjonens/ Statens kartverks omdømme. List opp etter viktighet/kritikalitet. • Tilpassing av regelverk utvikles • Nasjonal finansiering • Felles nasjonalt løft på tvers av flere departement • Forankring hos alle interessenter; Departement, Statens kartverk, kommuner, brukere
Interne risikofaktorer:	• Økonomi, prosjektet basert på langtidsbudsjett mens Statens kartverk mottar årlige overføringer via statsbudsjettet • Fylkeskartkontorene og fagmiljøenes prioritering av oppgaver knyttet til prosjektet • Tilgang til personalressurser på aktuelt tidspunkt • Fravær av nøkkelressurser i prosjektet
Kritiske suksessfaktorer:	• Prosjektdeltagerene har felles forståelse for prosjektets mål, innhold og omfang • Prosjektdeltagerenes eierforhold til prosjektet • Engasjement • Oppfølging av aktiviteter i samsvar med styrende dokumenter og underliggende planer • Effektiv kommunikasjon • Kommunenes endringsevne og –vilje • Utvikling av maler, standardisering • Kommunens ressurser • Stedsnavnsvedtak gjøres i hht lov om stadnamn og forskrift om skrivemåten av stadnamn

Prosjektet har benyttet Kartverkets mal for risikostyring. Kontinuerlige tiltak har blitt vurdert og fulgt opp gjennom hele prosjektet. Endringer i prosjektleders risikoanalyser har blitt diskutert og behandlet på alle møter i styringsgruppa. Risikoreduserende tiltak har blitt satt inn ved behov, i samråd med ledelsen - både i linjen og i Kartverket. Tiltak som har vært gjennomført har bidratt til å redusere risiko og opprettholde fremdrift i prosjektet. Direkte kontakt med kommunene og andre interessenter har medført at prosjektet ble godt forankret. I tilfeller der fremdrift har stoppet opp har det også blitt tatt direkte kontakt med kommunen for å opprettholde fremdriften. Fra ledelsen i Kartverket har det gjennom hele prosjektperioden blitt holdt stort fokus på prosjektet. Det har også blitt tildelt ekstra personalressurser i fylker der fremdriften har vært lav. Personalressurser har i tillegg blitt benyttet på tvers av Fylkeskartkontorene for kompetanseheving og best mulig utnyttelse av ressurser.

Dårlig kvalitet i matrikkeladresser forekommer. Før arbeidet med omadressering har startet, har kommunene fått beskjed om å gjennomgå rapporten «Adresser med feil» for å redusere feil i grunnlaget for omadresseringen. I tilfeller der en har sett tendenser til dårlig kvalitet eller direkte feil i adressearbeidet har det blitt grepet inn fra Fylkeskartkontor og/eller fagmiljø i Kartverket.

Manglende kapasitet hos VBASE ble vurdert som en risiko for at det skulle ta lang tid før nye adresser skulle tilflytte vegnett og navigasjonsløsninger. Kartverket har gjort tiltak slik at endringene fra adresseprosjektet også kommer raskere inn i NVDB (nasjonal vegdatabank). Det er gjort utvikling på systemer slik at det går raskere å få data inn, og det er lagt opp til oftere leveranser av bl.a. Elveg, slik at dataene kommer raskere ut til brukerne. Koblingen mellom adressene og vegnettet er viktig for å finne frem til riktig sted.

I Nord-Norge har det vært knyttet store utfordringer til Språkrådets stedsnavnstjeneste. Ledelsen i Kartverket fulgte raskt og tett opp saken ovenfor Språkrådet. Utfordringen ble videre fulgt opp av Språkrådet.

Risikoanalyse med sluttkommentarer følger vedlagt, vedlegg 3.

Verktøy og metodikk

Prosjektet har benyttet Kartverkets maler som verktøy, i tillegg til at det ble utarbeidet en egen kommunikasjonsplan og strategidokument for prosjektet. Dokumentene følger som vedlegg til sluttrapporten. Dokumentene som ble utarbeidet i prosjektets første fase har vært benyttet som styrende verktøy underveis i prosjektet. Prosjektplanen har blitt oppdatert gjennom endringshåndtering og behandlet i styringsgruppen for prosjektet. Endringene har kommet som følge av endringer i forutsetninger og fremdriftsplanene til kommunene.

Store årlige spørreundersøkelser har vært et verktøy for å avdekke endringer i kommunenes planer gjeldende status og fremdrift. Det har blant annet blitt stilt spørsmål til kommunene om det har blitt fattet politisk vedtak om igangsetting av omadresseringsarbeidet. Dette for å avdekke om kommunens arbeid har vært godt forankret. Videre har det vært kartlagt hvor i prosessen kommunen har kommet til enhver tid. Ut fra erfaringer om tidbruk i de ulike prosessene har en således kunne vurdere hvor lang tid resterende arbeid frem til slutføring ville ta. Spørreundersøkelsene har gått gjennom Fylkeskartkontorene og blitt sammenstilt sentralt. I prosjektets siste del ble svarene fra alle kommunene konferert med Fylkeskartkontorene. Dette fordi vi så at en del kommuner var altfor optimistiske på egne vegne – og vi ønsket en mer balansert vurdering i forhold til vår prognosering av sluttresultatet.

Metodikk har vært kommunikasjon internt og eksternt. Dette fordi prosjektet ikke har hatt andre virkemidler hverken i form av krav gjennom lov, eller økonomisk kompensasjon for det arbeidet kommunene skulle utføre. Derfor har dette prosjektet og metodikken vært å anse som et rent kommunikasjonsprosjekt (påvirkningsprosjekt).

Hva vi har lært av andre prosjekter/ tidligere erfaringer

I 2009 ble et pilotprosjekt med deltagelse fra 16 kommuner etablert. I juni 2010 ble avslutningsmøtet holdt. Pilotprosjektet har gitt som resultat en håndbok i adressering. Denne inneholder forslag til fremgangsmåter og gode eksempler. Håndboken har blitt brukt som veiledningsmaterieell til kommunene. I tillegg fikk en gjennom pilotprosjektet erfaring vedr. arbeidsomfang og tidbruk i de ulike prosessene. Dette har vært et verktøy til beregning av fremdriften i prosjektet. Kartverket har bred erfaring fra ulike utviklingsprosjekter, men ikke fra et rent kommunikasjonsprosjekt. Derfor var det lite erfaringsgrunnlag fra andre interne prosjekter utover ulike maler og verktøy beregnet til prosjektstyring.

Hva kunne vært gjort annerledes og som bør formidles til andre prosjekter

Kartlegging av de faktiske forhold, i dette tilfellet kommunenes fremdriftsplaner, var veldig viktig. Erfaringen fra dette prosjektet viste at kommunene hadde for store forventninger til egen fremdrift. Det er derfor viktig at undersøkelser blir avstemt og at fastsettelse av resultatmål blir godt nok kvalitetssikret.

Viktigste årsaker til suksess

Mer enn 300.000 personer har fått vegadresse i løpet av prosjektperioden. Vi har mer enn 350.000 flere vegadresser enn for fire år siden og resultatet er økende. De viktigste årsakene til suksess har vært det tverrfaglige samarbeidet, internt i Kartverket og eksternt med andre registre og interesseorganisasjoner. Tverrfaglig samarbeid har vært en suksessfaktor for dette prosjektet.

Den største årsaken til suksess har vært kommunikasjonsdelen av prosjektet og den utstrakte bruken av media; for å sette søkelyset på samfunnsnyttene ved å ta i bruk vegadresser. Forsøket på å skape en opinion for vegadresser har vært vellykket. Det viser seg at mediestrategien for prosjektet lyktes fullt ut, noe som bekrefter viktigheten av en god kommunikasjonsplan og oppfølging av denne. Videre har det vært viktig å veksle på hvem i Kartverket som uttaler seg til media, samt vinkling av budskap i forhold til mediebildet ellers, årstider m.m. I all vår kommunikasjon har vi benyttet et enkelt språk som alle forstår. Det etterlatte inntrykket skulle være at vegadresser betyr sikkerhet for liv, helse og eiendom og at Kartverket tar samfunnsansvar. Det har vi lyktes i å kommunisere.

Hva er mulig å oppnå gjennom et rent kommunikasjonsprosjekt

Hvis vi ser bort fra bistand til kommunene, som omtalt tidligere i rapporten, kan dette prosjektet beskrives som et rent «påvirkningsprosjekt». Gjennom kommunikasjon skulle vi få de fleste av landets (i skrivende stund) 428 kommuner til å gjøre en stor arbeidsinnsats med et tema som rent juridisk sett var frivillig å gjøre. Det vil si at kommunene skulle påvirkes til å prioritere en viktig oppgave inn i en portefølje av både lovpålagte oppgaver, og andre oppgaver som enten innbyggerne, kommunen selv eller sentrale myndigheter mener er viktig.

Vi mener derfor at dette prosjektet har gitt oss en ekstra interessant kunnskap om hva det er mulig å oppnå gjennom et kommunikasjonsprosjekt. Vi mener å ha oppnådd et godt resultat ut i fra nevnte forutsetninger, som følge av to sentrale faktorer

- God medieomtale gjennom hele prosjektet
- Kartverket har gjennom fylkeskartkontorene, god kunnskap om og kontakt med kommunene

Prosjektet mener at dette har vært en god måte å jobbe på og som har gitt gode resultater. Derfor mener vi at kunnskapen fra dette prosjektet kan legges til grunn i fremtidige vurderinger av om en skal oppnå en ønsket, landsdekkende endring gjennom påvirkning eller om en skal ty til «gulrot» (kompensering av arbeid som skal utføres) eller «pisk» (lovregulering).

8. Forslag til videre arbeid/ forbedringer

Aksjonspunkt	Forslag til ansvarlig
Videreføre arbeid med omadressering fra matrikkel- til vegadresser etter samme metodikk som har vært benyttet i prosjektet	Oppdragsansvarlig for adresser i Landdivisjonen i Kartverket
Et langsiktig mål om 90 % vegadresser pr. 31.12.2016	Kartverket
Påvirke andre registreiere og store systemeiere til å ta i bruk vegadresser	Kartverket

9. Prosjektadministrativ lukking

Internt arkiveres prosjektets styrende dokumenter i Kartverkets offisielle arkivsystem.

Referater fra alle møter i styringsgruppa arkiveres i samhandlingsportalen, Kartverket sin løsning for lagring og deling av dokumenter. Prosjektet avsluttes herved og det videre arbeidet med overgang fra matrikkel- til vegadresser overføres til linjeorganisasjonen i Matrikkel- og stedsnavnavdelingen, Landdivisjonen i Kartverket.

Eksternt gjøres sluttrapporten offentlig gjennom evalueringsportalen.no

Versjon: 1.2 Dok.dato: 25.06.2015	Siste godkjente versjon: 1.2 Godkjent av: Erik Perstuen, 26.06.2015	Dokumentansvar: Inger M. Kristiansen	Divisjon: Landdivisjonen
--------------------------------------	--	--------------------------------------	--------------------------

10. Andre viktig opplysninger

- Periodiserte rapporter for timer og kostnader, tertialvis statusrapporter er tilgjengelige i samhandlingsportalen, Kartverkets interne portal for arkivering og deling av dokumenter
- Risikoanalyse med sluttcommentar, følger vedlagt

11. Vedlegg

Nr.	Dokumenttype	Dokumentnavn/ID
1	Kommunikasjonsplan	Kommunikasjonsplan for prosjektet «Overgang fra matrikkel- til vegadresser»
2	Strategidokument	Strategidokument for «Overgang fra matrikkel- til vegadresser»
3	Risikoanalyse med sluttcommentar	Risikoanalyse med sluttcommentarer
4	Eksempel fra media	Vegadresseprosjektet - mediaklipp

12. Endringshistorie - sluttrapport

Versjonsnr.	Dato	Status	Beskrivelse/ Endring
1.0	27.02.2015	Utkast	
1.1	16.03.2015	Utkast	Endringer ref. behandling i styringsgruppa for prosjektet, 11.03.2015
1.2	25.03.2015	Endelig	Kosmetiske endringer